

nemškimi in zatorej se tudi pri nas ne more govoriti o posebni škodljivosti golobov, seveda, dokler se njih število kje prekomerno ne pomnoži. Vsekako se škoda, katero napravljajo golobje, ne da nikakor primerjati škodo, katero v mnogih krajih napravlja raznovrstna divjačina.

Kmetijske raznoterosti.

Sleparije pri uvažanju italijanskega vina. Pokazalo se je, da se za znižano carino italijanskih vin uvažajo v Avstrijo tudi grška, španjska in francoska vina. Trgovci si znajo pridobiti napačno spričevalo o izvoru. Italijanska in avstrijska vlada ste se sporazumeli, da se bode le tisto vino pustilo z znižano ceno v Avstrijo, za katero bode kak avstrijski konzul potrdil da je zares italijansko.

Pomanjšanje prebivalstva na kmetih. V Nemčiji živel je leta 1871. bilo 64 %, leta 1875 61 %, leta 1880 58½ %, in 1890. že le 53 % od skupnega prebivalstva države na kmetih. Vidi se torej, da število prebivalstva na kmetih pojema, v mestih pa narašča. Po kmetih vedno bolj primanjkuje delavskih močij, v mestih je pa mnogo ljudi brez dela.

Poučni in zabavni del.

Ženska odgoja v Rusiji.

V zadnjem času se tudi pri nas začenjajo zlasti narodni krogi bolj zanimati za žensko odgojo. O vplivu ženske na družbo, narodno vzgojo in razvoj se je že toliko pisalo, da bi bilo skoro preveč še zgubljati o tem kako besedo. Posebno je tudi pri nas Slovencih odgoja ženstva jako pomenljiva, le žal, da je še pomankljiva in večkrat napak uravnana. Kakor v vsem, je tudi v tem treba, da popravimo, kar smo zamulili.

Naš položaj, naše kulturno stanje in druge okoliščine nas silijo, da večkrat pogledamo po naprednejših deželah, toda pri tem ne smemo pozabiti, da ne smemo vsega slepo posnemati, temveč je potrebno, da prilagodimo narodnemu značaju, potrebam in posebnostim. V Rusiji že poldrugo stoletje delujejo na polji ženske odgoje in ker je ruski narod soroden z našim je pač prav, ako se seznanimo nekoliko z žensko odgojo v Rusiji.

Že v stari Rusiji ni bil položaj žensk tako nesamo-stalen, kakor se obče misli na zapadu. Za Petra Velicega se pa začenja za rusko žensko nova doba, doba emancipacije. Vpliv ženske v Rusiji raste, je čudovito hitro, celo vladanje je bilo večkrat v ženskih rokah počenši od Katarine I., do slavne Katarine II. Za vladanja poslednje stala je na čelu akademije znanosti znana in sloveča kneginja Katarina Daškova, katera se je bila pridobila višjo znanostno izobrazbo v Rusiji. Pozneje podpirala je v Rusiji žensko izobrazbo soproga carja Pavla, Marija Fedorovna, pod katere pokroviteljstvom so se v Rusiji ženske šole tako lepo razvile, da je tedaj stopila v življenje posebna „uprava zavodov carice Marije Fedorovne“, ki še danes vodi žensko šolstvo. Naravno je, da se je od tedaj v Rusiji ženska odgoja krepila, hitreje in temeljiteje razvijala.

Pred vsem moramo omeniti, da v Rusiji niso vse šole podrejene jedni osredni upravi, to je učnemu ministerstvu, kakor je to navada v drugih evropskih državah. V Rusiji je dvanajst razločenih organov, ki samostalno upravljajo posamične učne zavode. Tako je tudi z ženskimi šolami. Najstarši organ, kateremu je izročena uprava ženskih šol, je omenjena „uprava zavodov carice Marije“. Od šol, ki so podrejene tej upravi, omeniti so pred vsem ženske gimnazije.

Najprej je N. A. Višnjegradski poskusil vpeljati ženske gimnazije v Rusiji. Prva se je osnovala 1862. l. Ko so se po desetletnem obstanku te šole pokazale koristne in umestne, je ruska vlada njih upravi postavila na čelo posebnega načelnika, kateremu je leta 1879. dala še jednega pomočnika. Tega leta se je preosnovala uredba teh zavodov in prirojila po osnovi t. i. institutov, o katerih govorimo pozneje. Te gimnazije imajo po sedem razredov, na njih se poučuje veronauk, rusčina in rusko slovstvo, francoščina, nemščina, zgodovina in zemljepis, matematika, prirodopis in fizika, vzgojeslovje, ročna dela, telovadba, lepomiselnost, risanje in petje. Učenke, ki dovrše te šole, dobe spričevala s pravicami za domače učiteljice. Deklice s takimi spričevali lahko nastopijo službo kot domače odgojiteljice, ali brez izpita lahko vstopijo v pedagoške knrže.

Ti pedagoški tečaji imajo po tri letnike in odgajajo učiteljice za srednje šole. Prvi dve leti se devojkam predavajo razne učne metode, tretje leto je odmenjeno praktičnemu vežbanju. Kurzi dele se na tri skupine. Prva skupina za ruski jezik in književnost, druga za tuja jezika, ta je za nemščino in francoščino, katerega si izbere slušateljica in tretja skupina za matematične in prirodne znanosti. Veronauk, rusčina, staroslovenščina in aritmetika so pa obvezni za vse tri skupine. Devojke, ki izvrše te kurze, imajo pravico predavati omenjene predmete v štirih nižjih razredih, tuja jezika pa morejo predavati v vseh razredih ženske gimnazije.

Razen omenjenih zavodov podrejeni so „upravi zavodov carice Marije“ še tako zvani „instituti“, ti so vrsto odgojališč, v katerih devojke pod neprestanim nadzorstvom dobivajo srednjo izobrazbo, da se morejo posvetiti ne samo rodbinskemu življenju, temveč tudi učiteljski službi. Vsi omenjeni zavodi so pod pokroviteljstvom carice same, a v njih upravo poklicani so najvišji ruski dostojanstveniki in najodličnejša gospoda.

Druge vrste ženskih gimnazij so v Rusiji tako imenovani zavodi, katere vodi učno ministerstvo. Osnovane so te učilnice pozneje ali podlaga je jim vendar naučna osnova iz 1862. leta. Današnja naučna osnova je pa vpeljana za te šole 1870. leta. Te državne gimnazije so osnovane za deklice vseh stanov in imajo po sedem razredov, poleg tega pa še jeden pripravljalni tečaj in osmi razred, imenovan pedagoški. Prvi trije razredi sestavljajo progimnazijo ali nižjo gimnazijo. Neposredno upravo v teh gimnazijah vodi načelnica, katero na predlog kuratorja šolskega okrožja potrdi učni minister. Učitelj